

Svilan Bogoslav

ANTONIJA DRAGUTINOVIĆ I MIROLJUB DRAMIČANIN

Manakova kuća, decembar 2005 – januar 2006.

Prigodnom uvodnom rečju profesora FPU-a u penziji Branislava Stajevića i adekvatnom interpretacijom flautistkinje Jelene Milošević Draskoci, otvorena je izložba radova dva profesora pomenutog fakulteta u Beogradu, Antonije Dragutinović i Miroljuba Dramičanina.

Poznavajući profesionalno, a i lično, gore pomenuta dva stvaraoca, pre svega kao savesne predavače na Kursu keramike koji vode već punih 15 godina, ali i kao umetnike, koji su godinama u vrhu srpske keramike, s osobitom pažnjom sam, kao i mnogi drugi ljubitelji umetnosti, očekovao s čime će se ovoga puta predstaviti.

Antonija Dragutinović je još davne 1971. godine prvi put nastupila kao umetnik na zajedničkoj izložbi "Mladi umetnici

primenjene umetnosti " u Brabantu – Brisel i nakon trideset pet godina preko Gana, Minhena, Pariza, Grotalje, te mnogih gradova bivše Jugoslavije osvojila nebrojeno međunarodnih i domaćih nagrada, kakve se samo mogu poželeti. Takođe je učesnik skoro svih važnijih kolonija keramike u nas i nekih van zemlje. Otprilike se moglo naslutiti kakav će nastup to biti, ali kao nebrojeno puta pre toga ona je donela opet nešto svoje, nešto novo, tako da su sve naše pretpostavke brzo pale u vodu.

Kao keramičar koji se očigledno ne miri sa već davno zacrtanim stazama koje vode samo opšte priznatim formama, odmah se bacila na razbijanje svega što one nose u sebi, tj. već viđen okvir.

Kao drugo, iako je od ranije znamo kao tragača i eksperimentatora, ona je počela i sa novim tehnološkim izazovima. Različite gline, boje, oksidi, drugačije i izazovnije pečenje, dodatna tehnološka kolorisanja ...

Kada se na ovoj izložbi gledaju njeni radovi, prvo se može

dobiti utisak da je to radila tek diplomirana studentkinja generacije, ali koja se ne miri sa akademskim okvirima i kliseima, koje je pomno slušala i savladala za vreme studija. Životna snaga i nesputana energija su prava reč za one posude koje samo na prvi pogled odišu simetrijom, ali one presijavaju raznim tonovima naknadno zapečene boje na otvorenom prostoru, ili raspolučeni blokovi koji u svoj svojoj prigušenoj gami bivaju krunisani malom posudom koja može da bude trenutno zamrznut ljudski dah, devojачki pogled, istina u grudima, zavet voljenoj osobi.

Umetnica je dala svoju interpretaciju istog, nazivajući to Vigorom, životom, energijom, čistoćom.

Međutim, tu je i razbijena forma poput staze, cime topljeno staklo u kombinaciji gline nađene pored reke, odaje utisak smrznute suze. Rastavljeno sače koje raspolučuje jednu prikkladnu celinu mnogo govori o njoj i njenoj ličnosti, negde duboko. Skromna, neposredna i čista duhom vešto se skriva iza svojih radova, želeći, jednostavno da vidi, da li će je neko shvatiti kao umetnika, ali i kao čoveka koji je maštovit i iskren.

Ovih destak radova predstavljenih na ovoj izložbi, trebalo bi da budu neka vrsta mota i putokaza nekim studentima sa fakulteta na kome ona predaje. Jednostavno, to je jedan od važnih repera i inicijalnih kapisli onim budućim završenim studentima koji hoće da budu samo svoji, te žele da predstave svoj svet, do sada neviđen.

Sve je kod nje igra, ali igra nije postala sama sebi cilj.

Ovde je, pre svega reč o traženju same sebe, jer kako naivu oblika i svet podsvesti koji izbija iz skoro svakog rada, staviti lako pod plast utilitarnosti i stvarnosti.

Možemo postaviti jedno suptilno pitanje. U kom će broju ljubitelji umetnosti shvatiti i zavoleti njenu imaginaciju?

Kada se to sazna, onda će ova izložba za Antoniju Dragutinović imati subjektivni kredibilitet.

Miroljub Dramičanin je docent na FPU – odsek keramike, na predmetu Keramički dizajn, gde je i magistrirao. Učesnik je na oko 60 kolektivnih i više samostalnih izložbi. Dobitnik je prestižne nagrade iz Fonda "Ivan Tabaković" i Godišnje nagrade ULUPUDS-a.

Kada se želi uporediti njegov dosadašnji opus, nesporno je zaključiti, da smo svi bili malo zatečeni onim što je dao na ovoj izložbi.

Znamo ga od ranije kao vrhunskog zanatski potkovanog keramičara, kome točak, ali ni predmeti rađeni "slobodnom rukom", ne predstavljaju problem. Imajući to zadovoljstvo i privilegiju da ponekad poslušam njegove savete i uputstva date

nekom od studenata, uvek sam sa neskrivenom zainteresovanošću gledao te mlade ljude. Da li će ga pratiti, da li će shvatiti ozbiljnost one poruke koju im on, ne samo kao profesor, već i kao iskusniji keramičar daje?

Verujte, nije uvek lako biti, i profesor, i savetodavac, i čovek od autoriteta.

Miroljub ih je, verujem, dobijao snagom nebeskog zakona, koji je on davno sažeo duboko u sebi, a to je: profesionalno se odnosi prema pozivu koji si izabrao, ili nemoj da se laćaš ovog teškog i nikad završenog posla. Takav je bio i svih petnaest godina na Kursu keramike, koji je s mnogo uspeha vodio i danas vodi sa Antonijom Dragutinović. I tada nije delio savete na profesionalne i amaterske, nego na one prave i jedino ispravne.

Posmatrajući danas ove izložene radove, nesumnjivo ostajete zadivljeni pre svega volumenom i oživotvorenom preciznošću. Oblik besprekorno izvrten na točku, boje i glazure skladno ukompovane, prateća simetrična forma, namena univerzalna. Onakav, kakav je kao čovek, takav mu je i prilaz keramici.

Ne želeći da bude povodljiv za nekim od izazova, koga može da zatraži keramički upotrebnii predmet, Miroljub tiho, na samo sebi svojstven način, napravi niz istih slova, znakova, a opet, ostavi originalan i večiti trag.

Da li je sve to zajedno njegov pečat, njegov keramički zlatan grb? Nemojte poverovati njemu, da se sakrio iza paravana Tradicije i Besprekorne forme.

Ne, on jednostavno izaziva svakog, da se okuša u jednoj ovakvoj velelepnoj formi, koja se do sada na ovim našim umetničkim horizontima malo puta viđala.

Kada vam jedan takav hrabar i skroman umetnik izjavi, da njegovi izazovi ne bi imali kraja, posebno kada je u pitanju velika forma, ali nažalost ne postoje uslovi, onda se tog istog momenta priupitate, da li neko shvata, koliko je velika snaga ovog umetnika.

Vreme leti, umetnici stvaraju, ali tek na ovoj izložbi shvatite šta on sve može, i koliko je sputan tehničkim uslovima.

Činija, ćup i bilo koja druga urađena posuda ostavlja utisak mira i potpuno ukroćenog oblika. A to je najteže, kada su u pitanju ovakve forme.

Na kraju ostavlja na nas još jedan važan detalj pozitivan dojam. Da, ma koliko se razlikovali u svom izrazu i originalnosti Antonija Dragutinović i Miroljub Dramičanin, njihove umetničke poruke potpuno harmonično se suprotstavljaju jedna drugoj, neugrožavajući pritom, visoki ukus i originalnost kojom su se predstavile.